

פ"מ 63.0105 – מניעת מפגעי אסבסט בצה"ל

הגדרות

1. בפקודה זו –

- א. **אוכלוסייה מבוקרת** – משרת בצה"ל או עובד צה"ל (להלן 'כוח אדם צה"לי') בעל אישור לעבוד עם מכלולי אסבסט. אוכלוסייה זו נדרשת לעבור בדיקה חד פעמית, על פי הוראות קצין הרפואה הראשי.
- ב. **אחראי מקצועי** – נציג שמינה ראש אט"ל לשמש כנציג צה"ל בוועדה המקצועית לאסבסט ולאבק מזיק שהוקמה לפי סעיף 42 לחוק.
- ג. **אסבסט; אסבסט פריך; אסבסט צמנט וסיבי אסבסט** – כהגדרתם בחוק.
- ד. **בודק מעבדה מוסמך** – עובד במעבדה מוסמכת, שהוסמך על ידי מפקח העבודה הראשי והרשות הלאומית להסמכת מעבדות לביצוע ניטור של גורמי סיכון כימיים.
- ה. **בעל תפקיד בתחום הגנת הסביבה, רמ"ד הגנת הסביבה** – כקבוע בהוראות הקבע של אגף הטכנולוגיה והלוגיסטיקה.
- ו. **גופי הבינוי בצה"ל** – יחידות ומרחבי הבינוי של הסמכויות, או מי שהופקד על מדיניות ביצוע פעולות הבינוי והתשתית באט"ל.
- ז. **הגורם הרפואי הבכיר ביחידה** – קצין הרפואה היחידתי בדרגה הגבוהה ביחידה.
- ח. **החוק** – החוק למניעת מפגעי אסבסט ואבק מזיק, התשע"א-2011.
- ט. **המשרד** – המשרד להגנת הסביבה.
- י. **הסמכויות** – אגפי המטכ"ל, הפיקודים המרחביים והזרועות – כהגדרתן בהפ"ע 2.0706 בדבר "הגנת הסביבה בצה"ל".
- יא. **התקנות** – תקנות הבטיחות בעבודה (גהות תעסוקתית ובריאות הציבור והעובדים באבק מזיק), התשמ"ד-1984.
- יב. **חייל** – בפקודה זו, לרבות אזרח עובד, הנמצא בשליחות או המתנדב בצה"ל.
- יג. **מבנה** – כל מבנה המיועד או נתון לשימוש בני אדם על דרך של שהייה, מתן שירות לחיילים או מגורים.
- יד. **מנהל רישוי האסבסט או ממונה האסבסט במשרד** – הממונה האחראי לתחום האסבסט במשרד להגנת הסביבה שמונה מטעם השר להגנת הסביבה.
- טו. **מפגע אסבסט או מפגע** – נוכחות של סיבי אסבסט באוויר או שחרור של סיבי אסבסט לאוויר. לעניין הגדרה זו, כל אחד מאלה הוא מפגע אסבסט:
 - 1) אסבסט צמנט במצב שרוף או מרוסק, וכן אסבסט צמנט שבור במידה ניכרת.
 - 2) אסבסט פריך החשוף לאוויר, במצב שבור או מרוסק במידה ניכרת, או שיש חשש סביר לכך שיתפורר בעת מגע.

בלמ"ט

3) מצבור של פסולת אסבסט, החשוף לאוויר.

4) פליטה של אבק נראה לעין, שנגרמת מעבודה באסבסט.

טז. **מפקח אסבסט** או **מפקח אסבסט פריך** – מי שבידו רישיון מפקח אסבסט פריך, לפי הוראות החוק למניעת מפגעי אסבסט ואבק מזיק, התש"ע-2010, ואושר מטעם מנהל הגנת הסביבה באט"ל ומטעם גופי הבינוי בצה"ל; לעניין אסבסט צמנט – סוקר אסבסט כהגדרתו בחוק.

יז. **מצב תחזוקתי נאות** – מצב שבו מוצרי האסבסט שלמים, אינם מתפוררים, ואין בהם סדקים, שברים או כל פגם אחר שעלול לשחרר סיבי אסבסט לאוויר, ברמה שעלולה לסכן את בריאות החיילים בניגוד להוראות הזין ולהנחיות קרפ"ר.

יח. **סיבי אסבסט** – סיבי אסבסט שאורכם עולה על 5 מיקרון ושהיחס בין אורכם לקוטרם גדול מ-3.

יט. **סקר סיכונים גהותי** – בחינה שיטתית של תהליכי העבודה ושל החומרים אשר בשימוש באמצעות בודק מעבדה מוסמך.

כ. **עבודת אסבסט** – כל עבודה המתבצעת באסבסט, לרבות תיקון, פירוק, הסרה, הריסה, פינוי, חיתוך, סילוק מפגע, הובלה, העברה, הטמנה, כיסוי, חפירה או קידוח בקרקע שהוטמן בה אסבסט, למעט צביעת אסבסט צמנט, המצוי במצב תחזוקתי נאות.

כא. **עוסק באסבסט** – מי שאישר מנהל הגנת הסביבה באט"ל, המחזיק ברישיון לעיסוקו כדין, לרבות רישיון מן המשרד להגנת הסביבה, מהסוגים הבאים האלה: קבלן אסבסט, מפקח אסבסט פריך, עובד אחראי, דוגם אסבסט, מפעיל אתר פסולת אסבסט, מעבדה דוגמת, מעבדת אנליזה וסוקר אסבסט.

כב. **עובד אסבסט** – עובד שאושר לו לבצע עבודות אסבסט המאושרות לפי הוראות החוק ואשר נמצא תחת פיקוח בריאותי שנתי לפי הוראות קצין הרפואה הראשי.

כג. **פסולת אסבסט** – לרבות אסבסט שפורק, נפגע או נשבר וכן אסבסט או פריט הכולל אסבסט, שאינו בשימוש או שהשימוש בו לא הותר לפי החוק; וכן, לרבות ציוד מיגון אישי מאסבסט שנעשה בו שימוש בסביבה שבה נעשתה עבודת אסבסט ואשר לא נוקה במסגרת עבודת אסבסט מאושרת.

כד. **קבלן אסבסט** – קבלן אסבסט צמנט מורשה, קבלן אסבסט פריך מורשה או עובד באסבסט שקיבל פטור מרישיון כאמור מטעם המשרד להגנת הסביבה.

כללי

2. עבודות אסבסט ושימוש בו ייאסרו בצה"ל, וביצועם יותר על פי הוראות החוק ופקודה זו ועל פי הודאת הקרפ"ר בנושא פיקוח ומעקב אחר חיילים העובדים באסבסט והוראת הקרפ"ר בנושא מניעת חשיפת חיילי צה"ל לסיבי אסבסט.

המטרה

3. פקודה זו נועדה ליישם את הוראות החוק בצה"ל, ולקבוע את האחריות ואת הסמכות למזעור החשיפה לסיבי אסבסט ולאופן הטיפול במוצרים ובמפגעים של אסבסט בצה"ל.

סמכות המטה לעניין מניעת מפגעי אסבסט

4. מבלי לגרוע מאחריות גופי המטה הכללי לשמירה על בטיחותם ועל בריאותם של חיילי צה"ל, לפי ייעודיהם ותפקידיהם, הגופים שיפורטו להלן יישאו באחריות מטה למזעור החשיפה לסיבי אסבסט.

א. אט"ל –

(1) יתווה את מדיניות צה"ל בתחום מניעת מפגעי אסבסט והסרתם, בהתייעצות ובתיאום עם משרד הביטחון, עם משרד הכלכלה ועם המשרד להגנת הסביבה.

(2) ירכז את עבודת המטה בתחום מניעת מפגעי אסבסט והסרתם בצה"ל מול גופי הממשלה ומול גופים אזרחיים.

(3) ייצג את עמדת צה"ל בוועדה הטכנית לאבק מזיק, הפועלת מתוקף התקנות.

(4) ינחה את יחידות צה"ל בדבר אופן הטיפול באסבסט, לרבות תחזוקתו, הסרתו, פיניויו לאתר הטמנה מורשה והשימוש בו.

(5) יכשיר בעלי תפקידים המרכזים את הטיפול בנושא מניעת מפגעי אסבסט והסרתם בכל יחידות צה"ל.

(6) יבקר את מימוש ההנחיות שהועברו ליחידות ויעקוב אחר יישומן.

(7) יתווה את מדיניות צה"ל בתחום הבריאות התעסוקתית ובפרט במניעת החשיפה לסיבי האסבסט, בהתייעצות ובתיאום עם משרד הכלכלה.

(8) יוביל את עבודת המטה הנדרשת כדי להסיר רכיבי אסבסט מציוד לוגיסטי (ובכלל זה מכלי רכב לוגיסטיים), למעט ציוד, כלים או מכלולים ייעודיים שבאחריות הסמכויות – זרוע היבשה, אגף המודיעין, זרוע האוויר והחלל, זרוע הים ופיקוד העורף.

(9) קצין הלוגיסטיקה הראשי אחראי להנחות ולפרסם הוראות מקצועיות בדבר אופן הסרת רכיבי האסבסט האמורים בסעיף 4.א.8) לעיל, לפי תוצרי עבודת המטה כדי להסירם.

(10) קצין הטכנולוגיה והאחזקה הראשי אחראי להנחות ולפרסם הוראות מקצועיות בדבר אופן הסרת רכיבי האסבסט האמורים בסעיף 4(ב)(1), בהתאם לתוצרי עבודת המטה לשם הסרתם.

ב. זרוע היבשה –

(1) תוביל את עבודת המטה הנדרשת כדי להסיר רכיבי אסבסט מציוד שבאחריות ז"י, מכלי רכב טקטיים ומרק"ם, ממחוללים (גנרטורים) ומתחנות כוח, למעט בכלים או במכלולים ייעודיים שבאחריות הסמכויות – אגף המודיעין, זרוע האוויר והחלל, אט"ל, זרוע הים ופיקוד העורף.

(2) הזרוע, באמצעות החט"ל ובתיאום עם מפקדת קצין הטכנולוגיה והאחזקה הראשי ועם מחלקת האחזקה באט"ל, תנהל את תוכניות הסרת האסבסט במשקי הציוד ובכלי הרכב שבאחריותה.

ג. הסמכויות

(1) יישמו את הוראות החוק ופקודה זו בתחום מניעת מפגעי אסבסט והסרתם, ויהיו אחראיות להקצאת המשאבים הנדרשים לכך.

בלמ"ט

- (2) יישמו את ההנחיות המקצועיות שקבעו אט"ל, חיל הרפואה וז"י בדבר אופן הטיפול באסבסט, לרבות תחזוקתו, הסרתו, פינויו לאתר הטמנה מורשה והשימוש בו, וכן בנוגע לבטיחות בעבודה באסבסט ולחשיפה מסוכנת לסיבי אסבסט.
- (3) אחראיות להנחות ולפרסם הוראות מקצועיות בדבר אופן הסרת רכיבי אסבסט בכלים או במכלולים ייעודיים בסמכויות – אגף המודיעין, זרוע האוויר והחלל, זרוע הים, פקע"ר.
- (4) ימפו בכל רבעון את תמונת מצב האסבסט ביחידותיהן, הכוללת מיפוי מבנים ומכלולים המכילים אסבסט ואת מצב האסבסט בהם (צבוע, שרוף, שבור וכד'), יפרטו את מפגעי אסבסט ויעבירו את הדו"ח לידי אט"ל-חט' הלוגיסטיקה, מנהל הגנת הסביבה ומקרפ"ר, לפי דרישת האחראי המקצועי או המנהל להגנת הסביבה באט"ל.

הכנסת אסבסט לצה"ל והשימוש בו

5. מפקדי צה"ל וחייליו לא יכניסו מוצרי אסבסט חדשים לשימוש צה"ל ולאפסניה הצבאית, ויישמעו להוראות האלה:
- א. אין להכניס לשימוש ליחידות צה"ל מוצר המכיל אסבסט מכל סוג שהוא.
- ב. אין להכניס לשימוש ליחידות צה"ל מוצר, אשר בשל מבנהו, צורתו, מראהו או אופן השימוש בו, הוא עלול להטעות כנחזה להיות מוצר אסבסט.
- ג. האמור בסעיף 5 אינו חל על מוצרים נטולי אסבסט הדומים למוצרי אסבסט, אשר לא נמצא להם תחליף, ואשר אושרו לשימוש על פי מדיניות צה"ל כפי שיקבע מנהל הגנת הסביבה באט"ל, בהתייעצות עם מקרפ"ר, ובלבד שאלה לא נקבעו כאסורים לשימוש מטעם השר להגנת הסביבה.
6. אסבסט שנעשה בו שימוש טרם תחילת החוק וטרם פרסום פקודה זו, בין במבנים ובין בחלקים המכילים אסבסט בציד ובכלים ממונעים שונים – אפשר להמשיך ולעשות בו את אותו שימוש, באותו מקום או חפץ שבו היה מותקן, בכפוף לכללים האלה:
- א. השימוש באסבסט שאינו אסבסט צמנט בציד ובכלי רכב סדירים ייפסק, והאסבסט יוסר עד 4 באוגוסט 2018, לכל המאוחר.
- ב. השימוש באסבסט בציד ובכלי רכב במעמד "חירום" (לרבות "הכן לחירום") על פי פקודות הצבא, צה"ל ויחידותיו יימשך, בכפוף להוראות ממונה האסבסט במשרד להגנת הסביבה, לגבי דיווח, ניטור, אחסנה, שילוט וסימון ולפי הנחיות האחראי המקצועי.
- ג. בציד במעמד סדיר ובציד במעמד חירום, על צה"ל להסיר את האסבסט מכלי הרכב ומן הציד בהזדמנות הראשונה שבה מבוצע בהם טיפול תחזוקה ברכיבים המותקנים בהם המכילים אסבסט, בכפוף להוראות החוק, התקנות ופקודה זו.
- ד. החזקת אסבסט צמנט במבנים תהיה לפי החוק, כשהוא במצב תחזוקתי נאות.
7. מפקדי צה"ל וחייליו יימנעו משימוש בציד או בכלי רכב שבהם אסבסט כאשר הדבר אינו חיוני וכאשר אפשר לעשות שימוש בציד ובכלי רכב שאינם כוללים אסבסט.

עבודות באסבסט

8. מפקדי צה"ל וחייליו יימנעו מלעסוק באסבסט או מלתחזק אסבסט, כאשר הדבר אינו חיוני וכאשר אפשר לבצע את העבודות באמצעות עובדים שאינם חיילים, ואשר מקצועם העיקרי הוא ביצוע עבודות מסוג זה.
9. עבודות אסבסט בצה"ל ייעשו על ידי כוח אדם צה"לי (לרבות אוכלוסייה מבוקרת ועובדי אסבסט); עבודות כאמור בסעיף זה יבוצעו, בכל מקרה, לפי התנאים האלה:
 - א. לא יעסוק חייל באסבסט, ולא ירשה לאחר מטעמו לעסוק בו אלא אם כן בידי העוסק באסבסט רישיון, אישור או פטור מאלו כשניתן כדיון, המתאימים לבצע את העבודה או לעסוק בה; הכול לפי התנאים שנקבעו בהרשאה או בפטור; על חייל העוסק באסבסט יחולו הוראות מקצועיות שיפרסם קרפ"ר.
 - ב. לעבודה ניתן היתר או פטור מהיתר מטעם המשרד להגנת הסביבה, על פי בקשה שהגיש בעל התפקיד הבכיר בתחום הגנת הסביבה בסמכות או אחראי משק האסבסט שבסמכות למשרד להגנת הסביבה, בתיאום עם מנהל הגנת הסביבה באט"ל.
 - ג. העבודה תבוצע בצורה שאין בה כדי לחשוף את השוהים בקרבתו ובסביבתו של העצם העשוי אסבסט לרכיבי אסבסט, בניגוד להוראות המפורטות בפקודה זו, ובכך לסכן את בריאותם. בכל תהליך עבודה שבו נעשה שימוש באסבסט אחראי המפקד לוודא כי נערך סקר סיכונים גהותי וניטור מזהמים באוויר על ידי בודק מוסמך.
 - ד. מפקח האסבסט יפעל על פי הנחיות הבודק המוסמך.
 - ה. עבודה באסבסט תיעשה על פי הוראות הקרפ"ר והוראות עבודה משלימות.
 - ו. פיקוח לעבודות אסבסט הנעשות על ידי כוח אדם צה"לי כאמור ייעשה בכל מקרה על ידי מפקח אסבסט פריך אזרחי.
 - ז. פיקוח על עבודות של קבלן אסבסט אזרחי ייעשו על ידי מפקח אסבסט צה"לי או אזרחי, לפי החקיקה.
10. לא יוטמנו מצבורי פסולת אסבסט רכה או קשה במחנות ובמתקנים של צה"ל.
11. מצבורי פסולת אסבסט שמקורם בעבודות פירוק, סילוק או ניקוי אסבסט בצה"ל יישמרו עד להעברתם על ידי קבלן אסבסט מורשה לאתר סילוק פסולת אסבסט מורשה בנפרד מכל סוג פסולת אחר ובאופן שלא יהיה בו כדי להיות מפגע או סכנה לעובדים או לציבור, תוך עטיפתם באריזה אטומה ומסומנת, המאושרת לפי הנחיות המשרד להגנת הסביבה.
12. סילוק פסולת אסבסט ייעשה רק בידי עוסק מורשה באסבסט, על פי תוכניות איסוף, פינוי וסילוק פסולת שיקבעו הסמכויות לעצמן, לפי הנחיות אט"ל ובתיאום התוכניות עם מפקח האסבסט והאחראי המקצועי.

אחריות מפקד היחידה ובעלי התפקידים בתחום האסבסט

13. המפקד אחראי למנוע מפגעי אסבסט, לנהל תוכנית להרחקת מפגעי אסבסט ולצמצם את סיכוניהם, הן בהקשר לאסבסט צמנט, והן בהקשר לאסבסט פריך, כאמור בנספח לפקודה זו. לצורך כך, ייעזר המפקד בבעלי תפקידים מתחום הגנת הסביבה, אשר יפעלו בתיאום עם ממונה הבטיחות היחידתי.

הוראות משלימות

14. ראש אט"ל, גורמים במערכי הבינוי, וקצין הרפואה הראשי יפרסמו פקודות והוראות משלימות לפקודה זו בדבר תחזוקתם של מבנים וציוד שבהם רכיבי אסבסט, בדבר מניעת חשיפה מסוכנת של חיילי צה"ל לסיבי אסבסט ובדבר פיקוח ומעקב אחר חיילים העובדים עם אסבסט וכיו"ב.
15. סמכויות צה"ל יפרסמו פקודות קבע, הוראות ונהלים משלימים לפי ייעודן ותחומי אחריותן בנושא מניעת מפגעי אסבסט והסרתם.

נספח

חובות מפקדי היחידות, ממוני הבטיחות ובעלי התפקידים בתחום הגנת הסביבה למנוע מפגעי אסבסט

מפקדי היחידות, בעלי התפקידים בתחום הגנת הסביבה וממוני הבטיחות יפעלו כדלהלן:

1. בכל יחידה המחויבת בכתיבת תיק הגנת סביבה או תיק בטיחות לפי פקודות הצבא, תוכן תוכנית למניעת מפגעי אסבסט וחשיפה למפגעי אסבסט, שיהיו בה את הפרטים האלה:

- א. פקודות קבע יחידתיות בנושא מניעת מפגעי אסבסט, כחלק מתוכנית הגנת הסביבה היחידתית.
- ב. נוהל להדרכה תקופתית לחיילים העובדים בסביבה שבה מצויים מוצרי אסבסט בכוח או בפועל, לגבי הסיכונים הכרוכים בחשיפה לאסבסט.
- ג. נוהל להדרכה לחיילים ולעובדים באסבסט באשר לכללים לעניין ביצוע עבודת אסבסט ולעניין האיטור לבצע עבודת אסבסט שלא על פי הוראות החוק לעניין היתרי עבודה באסבסט.
- ד. מיפוי מוצרי אסבסט ומפגעי אסבסט במתקני היחידה, במחנות הקבע שלה ובשטחי פריסתה והעברתם לידי בעל התפקיד הבכיר בתחום הגנת הסביבה בסמכות, כהגדרתם של מונחים אלו בהפ"ע 2.0706.
- ה. תוכנית עבודה להסרת מפגעי אסבסט שאישר בעל התפקיד הבכיר בתחום הגנת הסביבה בסמכות, בכפוף למדיניות אט"ל.
- ו. נוהלי דיווח על מפגעי אסבסט.
- ז. נספח לטיפול במפגע אסבסט ולמניעת היווצרותו בתוכניות, בפקודות ובתרגילים, לרבות בתרגילי בטיחות ובטיחות באש.

2. טיפול במוצרי אסבסט צמנט:

א. המפקד יוודא באמצעות מי שהוסמך או מונה לכך או באמצעות מפקח אסבסט כי האסבסט בכל מבנה שבו יש אסבסט צמנט הוא במצב תחזוקה נאות; המפקד יוודא כי לוחות האסבסט ייצבעו לפי האמור מטה:

1) צביעת שני צידי לוחות אסבסט המצויים במקומות ובמבנים סגורים המיועדים לשימוש הציבור ואינם מיועדים למגורים.

2) צביעת שני צידי לוחות אסבסט המצויים במקומות שייעודם או השימוש העיקרי בהם:

- (א) מוסד לימודים שלומדים בו באופן שיטתי יותר מעשרה אנשים.
- (ב) מקום המשמש לפעילויות רווחה, חינוך, תרבות, דת, מדע, ספורט, העשרה ופנאי, ובכלל זה תאטרון, בית קולנוע, אולם כנסים ותרבות, אולם כושר, ברכת שחייה, מועדון, ספרייה, חדר אוכל, מזנון, סככות בגן אירועים, פארק ציבורי או מעבדות ומתקני ניסויים במבנים סגורים.
- (ג) מוסד רפואי כהגדרתו בחוק זכויות החולה, התשנ"ו-1996, או מוסד אחר העוסק במתן שירותי בריאות.
- (ד) מקום המשמש למסחר ולמתן שירותים.
- (ה) בית סוהר או בית מעצר.

בלמ"ס

3) צביעת צידם של לוחות אסבסט הפונים אל פנים מבנים שבהם שוהים חיילים דרך קבע (כדוגמת מבני מגורים או משרדים).

4) ככלל, לא ייצבעו סככות עבודה ואחסנה פתוחות או סגורות, למעט צביעה פנימית וחיצונית של לוחות אסבסט או כל שיטה אחרת המיועדת לשמור על שלמות לוחות האסבסט. צביעה מותרת זו תיעשה במוסכים ובסככות עבודה שבהן נעשית פעילות הגורמת לרעד או להדף במבנה (כגון ירי, הפעלת כלים כבדים וכד'), בכפוף להנחיה פרטנית של מקרפ"ר.

5) ההחלטה בדבר צביעת לוחות אסבסט במבנים שאינם נזכרים מעלה, תיעשה לאחר התייעצות עם ממונה הבטיחות, בעל תפקיד בתחום הגנת הסביבה ביחידה, מקרפ"ר, גורמי הבינוי ומנהל הגנת הסביבה.

ב. המפקד יוודא כי ייערכו בידי גורמי הבטיחות והגנת הסביבה ביחידתו בדיקות חזותיות של שלמות לוחות האסבסט והיעדר סדקים, שברים והתפוררות או כל פגם אחר, שעלולים לשחרר סיבי אסבסט מזיקים לאוויר. את הבדיקה יש לבצע בתדירות שלהלן:

1) אחת לשנה, אם לוחות האסבסט צבועים.

2) בכל שלושה חודשים, אם לוחות האסבסט אינם צבועים.

ג. ביחידות שבהן יש מבנה ששטחו גדול מאלף מ"ר אסבסט – הבדיקה תיעשה אך ורק על ידי מפקח אסבסט מטעם גוף הבינוי הממונה.

ד. אם התגלו סדקים ושברים באסבסט צמנט במבנה צבאי, יפעל המפקד כלהלן:

1) אם התגלו סדקים, שברים או פגיעות באסבסט צמנט, בהיקף הקטן משליש מכמות האסבסט צמנט, או האסבסט צמנט אינו שלם בהיקף הקטן משליש, ידאג לתקנם ולאטום אותם בתוך 30 ימים מגילוויים, על ידי מי שקיבל היתר לעבודת האסבסט מאת המשרד להגנת הסביבה. לאחר התיקון אפשר לצבוע את המבנה כלהלן.

2) אם עלתה כמות הסדקים, השברים או הפגיעות באסבסט צמנט על שליש מכמות האסבסט צמנט או שהאסבסט צמנט אינו שלם בהיקף של יותר משליש בין השאר בשל סדקים, שברים, התפוררות או שחיקה – המפקד ידאג לפירוק האסבסט בתוך שלושה חודשים ממועד הגילוי בעבודה שקיבלה היתר מאת המשרד להגנת הסביבה. כמו כן, המפקד יודיע מייד על הליקויים, באמצעות גוף בינוי, לממונה האסבסט במשרד ויישם את הנחיותיהם.

ה. לוחות אסבסט צמנט ייצבעו כלהלן:

1) צביעת לוחות אסבסט תאושר מראש על ידי גוף הבינוי הרלוונטי בצה"ל.

2) בהכנה לצביעה אין לבצע פעולה חזקה בלוחות, כגון שיוף לוחות האסבסט או כל פעולה אחרת אשר עלולה לשחרר סיבים לאוויר.

3) הצביעה תיעשה בשיטה שאין בה כדי לפזר סיבי אסבסט בצורה המסכנת בני אדם – בשיטת 'ללא אוויר' (Airless), או בהברשה.

4) על המפקד האחריות לוודא כי לצבע יש ציוד למיגון נשימתי, כפפות להגנה עורית, סרבול חד פעמי לצבעים או בגדי עבודה מתאימים, על פי הוראות והנחיות חיל הרפואה. על המפקד לוודא כי ציוד מיגון חד"פ משומש יפונה כפסולת אסבסט על ידי הקבלן שביצע את העבודה ביחידה.

בלמ"ט

- 5) צביעת לוחות אסבסט צמנט לא תעלה על 50 שעות בשנה לאדם.
- 6) כאשר מדובר בעבודת צביעה הנעשית בגובה, יחולו ההוראות המחייבות בצה"ל לעניין בטיחות בעבודה בגובה.
7. המפקד יוודא תיעוד של המעקב אחר הבדיקות ופעולות התיקון והצביעה שנערכו ויוודא כי התיעוד נשמר בתיק הגנת הסביבה של היחידה, המצוי בה, לשלושים שנים לפחות. כמו כן, המפקד יוודא כי התיעוד יוצג במשך שנה אחת במקום בולט, הסמוך למבנה המתועד.
8. אסור להרוס מבנים, סככות, גגות או חלקי בניין אחרים העשויים אסבסט או המכילים רכיבי אסבסט, באופן שיהיה בכך כדי ליצור מצבורים, עקמות או שכבות קרקע הכוללים פסולת אסבסט המעורבת בפסולת מסוג אחר.
9. הטיפול במוצרי לוחות אסבסט פריך –
- א. התעורר חשד להימצאות לוחות אסבסט פריך ביחידה, על המפקד לוודא, באמצעות גופי הבינוי כי מוצרי האסבסט הפריך שהתגלו ביחידתו יוסרו על ידי מי שהותר לו לעבוד באסבסט מאת המשרד להגנת הסביבה.
- ב. עד להסרת החשד לגבי הימצאות לוחות אסבסט פריך ביחידה או עד להסרת הלוחות בעבודה מאושרת באסבסט, יינקטו הפעולות האלה:
- 1) על המפקד לדווח על החשד לגופי הבינוי, לגורם הרפואה הבכיר ביחידה ולבעל התפקיד הבכיר בתחום הגנת הסביבה בסמכות.
- 2) המפקד יוודא כי מפקח אסבסט יגיע למקום בתוך שלושה ימים ממועד הדיווח כדי לבחון את מצב התחזוקה של לוחות האסבסט.
- 3) המפקד יוודא כי מפקח האסבסט יפיק בתוך שלושה ימים דו"ח על הימצאות לוחות האסבסט ועל מצב תחזוקתם. אם יש חשש למפגע אסבסט, יופץ הדו"ח מיד.
- ג. אם יש חשש לשחרור סיבי אסבסט לאוויר, מפקח האסבסט, לאחר שהתייעץ עם הבודק המוסמך ינחה את מפקד היחידה לבצע ניטור סביבתי לרמת הסיבים באוויר, באמצעות בודק מעבדה מוסמך, בתוך פרק זמן של שבוע. כמו כן, מפקח האסבסט יבדוק אם יש חיץ אטום בין לוח האסבסט לחלל המבנה.
- ד. נעשה שימוש באסבסט פריך, ויש חיץ אטום בין האסבסט הפריך לחלל המבנה, יפעל מפקד היחידה לתחזוקת החיץ באופן שימנע כל אפשרות לשחרור סיבי אסבסט לחלל המבנה ויבצע מעקב שוטף אחר תקינות החיץ. כן ינקוט פעולות הדרכה, שילוט, ניטור ודיווח ופעולות אחרות הדרושות למניעת מפגע אסבסט וטיפול בו, עד להסרת האסבסט מהמבנה בהקדם.
- ה. כשאינן חיץ אטום כאמור, יפונה המבנה מחיילים, על פי הנחיית מפקח אסבסט, ובכל מקרה בתוך ארבעה עשר ימים לכל היותר.
- ו. כשיש חיץ אטום כאמור ובמידה שנערך ניטור סביבתי לרמת הסיבים באוויר, ולאחר שהתייעץ עם הבודק המוסמך – יעביר מפקח האסבסט דו"ח, ובו המלצה על המשך השהייה במבנה עד לקבלת תוצאות הניטור. הדו"ח יופץ למפקד היחידה, למפקד גוף הבינוי, לרמ"ד הבריאות התעסוקתית בזרוע או לר' תחום גהות במקרפ"ר, לר' מנהל הגנת הסביבה באט"ל, ולגורם הרפואה הבכיר ביחידה.

בלמ"ט

- ז. לאחר קבלת תוצאות הניטור, יודא המפקד כי מפקח האסבסט מפיץ דו"ח לגורמים המוזכרים בסעיף 13 לעיל. בדו"ח יפורטו מצב התחזוקה של לוחות האסבסט הפריכים ואופן הטיפול הנדרש בלוחות אלו. לדו"ח יצורף דוח ניטור של בודק המעבדה המוסמך, ובו יפורטו תנאי הניטור ותוצאותיו (כולל תוצאות האנליזה של המעבדה).
- ח. על סמך הדו"ח של מפקח האסבסט ותוצאות הניטור, יקבל מפקד היחידה הנחיות להמשך שהיית חיילים במבנה מאת גורם הרפואה ביחידה על פי הנחיית רמ"ד הבריאות התעסוקתית בזרוע או ק' ברה"ץ הפיקודי בהתאמה ובהתייעצות עם מנהל הגנת הסביבה באט"ל. גורם הרפואה הבכיר ביחידה יודא כי ההוראות מיושמות ביחידה.
- ט. מועד פינוי החיילים מהמבנה יידחה אך ורק באישור רע"ן בריאות הצבא במקרפ"ר, כמפורט בהוראת קרפ"ר.
- י. מפקח האסבסט יעביר את כל תוצאות הניטור של סיבי האסבסט באוויר לרמ"ד הבריאות התעסוקתית בזרוע או לר' תחום הגהות במקרפ"ר, בצירוף דפי שטח ודו"ח מסכם.